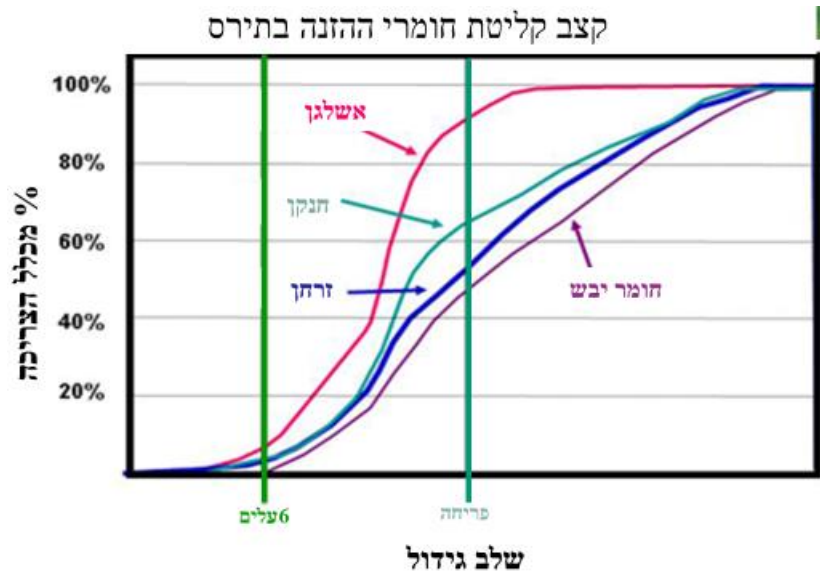

שיקולים לבחירת דישון יסוד או ראש בתירס

בארץ מקובל גידול התירס 3 יעדים עיקריים: תירס יבש (גרעינים) לתעשייה כגון פופקורן, או חטיפים, תירס הנאסף כקלחים לצריכה טרייה או לשימורים ותירס לתחמיץ. כאשר אנו ניגשים לתכנן דישון לגידול תירס, צריך לקחת בחשבון מהי מטרת הגידול, שכן אין דישון תירס גרעינים לתעשייה כדישון תירס לתחמיץ, אולם מאפיין אחד בולט מבחינת דישון בכל גידולי התירס למיניהם: משך הזמן לדישון ראש אפקטיבי הוא קצר יחסית ובמהלך זמן זה צריכת חומרי ההזנה של הגידול מאוד אינטנסיבית. למעשה, לרשות מגדל המנביט ברטוב או בהמטרה עומדים כ-40 יום לדשן אשלגן בדישון ראש באופן אפקטיבי אם לא דאג מראש לדשן ביסוד או לזבל בזבל אורגני איכותי בעל ערכי הזנה סבירים. התירס הוא גידול הדורש דישון יסוד ברמה גבוה יחסית. הסיבה לכך היא אופי צריכת חומרי ההזנה של הגידול. עיקר צריכת חומרי ההזנה של התירס מתרחשים בין 30 יום ל-90-72 הימים הראשונים מהצצה. משך זמן זה תלוי בטמפ' ועונת הזריעה של הגידול. הסימן הכי נוח לתזמון סיום פרק זה של הגידול הוא שליפת הפריחה הזכרית שאז עיקר הדישון האשלגני הנחוץ כבר נקלט, ודישון משמעותי יהיה רק בחנקן וזרחן.

מאחר ופרק הזמן האפקטיבי לדישון קצר, אלו אפשרויות עומדות בפני המגדל? האפשרות הנוחה והיעילה ביותר היא בדישון צד לאחר הצצה. בשיטה זו נלקחות בדיקות קרקע ובהתאם לממצאים נקבעת מנת הדשן הנדרשת להשלמה.

בקרנקעות שאינן חוליות, במחסורים גדולים של אשלגן וזרחן יש לבצע דישון יסוד בחלקות המושקות בקונועים וגם בטפטוף. לדישון יסוד יעיל וחסכוני בכמות הדשן, בגידולי שורה מומלץ לבצע דישון בפס ישירות לשורת הגידול או סמוך לשורה, ניתן גם ליישם בפיזור על פני השטח והצנע בקילטור או תיחוח, אך כמות הדשן הנדרשת גדולה בכ-25%-30%.

שיקולים לבחירת דישון יסוד או ראש בתירס

קיימות שתי אפשרויות לדישון בשיטה זו:

1. דישון יסוד בדשן מוצק "גרנובלנד" NPK - לדישון יסוד בהתאם למחסורי הזרחן והאשלגן בחלקה מומלץ להוסיף גם חנקן לתחילת הגידול, דשן גת ערוכה לייצר דשן, מוצק, גרנולרי המורכב בנוסחה ייעודית לחלקה, כאשר היישום מתבצע במדשנת סיכות (חרבות) ישירות לערוגת הגידול במהלך אחד ויעיל.
 2. באזור הדרום יש חקלאים המיישמים במדשנת סיכות בדשן נוזלי, "עילית" או "טוב" המכיל חנקן, זרחן ואשלגן, בהצנעה בסיכות בפס הזריעה או בסמוך בשילוב קילטור לפני פריסת הטפטוף.
- חשוב לציין שתמיסות דשן אלו חומציות ביותר וחובת יישום זה במדשנות המתאימות לכך, יישום במדשנות רגילות יעשה נזק משמעותי בחלקי המתכת במדשנות עקב החומציות של הדשן!!!

בשתי השיטות הדישון ממוקם ביחס לשורת הזריעה וכמות הדשן הניתנת ממוקמת בפס בין שורות הזריעה, מהלך המאפשר חיסכון בכמות הדשן ויתרון לוגיסטי לא מבוטל.

במהלך העונה בדישון ראש מוסף חנקן בהדשייה, מומלץ לדשן באוראן בלו, דשן חנקני עם תוסף המעכב את פרוק האמון ומיעל את הדישון החנקני, ניתן להפחית כ- 20% ממנת החנקן הנדרשת.

דשן גת מעודדת ומסייעת לבצע בדיקות צמחיות לבקרת הדישון:

בעולם מקובל לבצע בדיקה צמחית בשלב 5-6 עלים, כדי לבחון את הצטברות החנקן, הזרחן והאשלגן בצמח השלם ומכאן להסיק לגבי הצורך בהגברת או הורדת מינון הדשן במהלך הגידול. הבדיקה מתבצעת בצמחים שלמים בגובה של כ 30 ס"מ. בשנים האחרונות ראינו שניתן ליעל את הדישון בהתאם לערכים המתקבלים בבדיקה. חשוב לזכור שמועד הבדיקה קריטי. מרגע איסוף המדגמים בחלקה עוברים כשבועיים עד לקבלת תוצאה ומשך הזמן האפקטיבי לתגובה מתקצר.

בדשן גת עומד לרשותך צוות אגרונומים מיומן ללווי וסיוע בהכנת תכנית דישון האופטימלית לדרישת הגידול בחלקה שלך.

ערן בן יעקב, אגרונום

054-4361144

eran@deshengat.co.il

מקורות:

1. www.ncagr.gov/agronomi/saaesd/scsb394.pdf

2 Plant Analysis Sampling and Interpretation. FO-2176-B (revised 2013). Daniel E. Kaiser, John A. Lamb, and Carl Rosen.